

ILPO HALO

HEVOS
KULKURI

Hevoskulkuri - Uhattu rakkaus

Hevoskulkuri -sarjan teos 1

Ilpo Halo

Omistettu lastenlapsillemme Onnille ja
Pyrylle

Motto: Sota on ohi - taistelu Amerikan
sielusta on vasta alkamassa.

Osa 1

Luku 1: Esipuhe

"Aurinko nousee Texasin taivaalle, ja Light herää tutun käden silittäessä sen kaulaa." Näin kauniisti alkaa tarinani Villin lännen kulkurihevonen.

Villin lännen tarinoissa hevosia on ruokittu, suitsitettu ja harjattu. Ja hyvänä päivänä taputeltu kaulalle. Meitä on kengitetty, satuloitu tai valjastettu. Olemme juosseet, ravanneet ja laukanneet ja esittäneet temppuja.

Huonoina hetkinä meitä on hakattu, piiskattu ja ruoskittu monin eri tavoin, jopa keihästetty, silvottu miekoilla tai ammuttu ja jätetty preerialle petolintujen haaskaksi.

Aivan ala-arvoista kohtelua ihmisiltä! Siihen on saatava jokin tolkku, siksi kirjoitan. Tai oikeastaan...

Me hevoset olemme ansainneet kunnon tarinan. Ainakin yhden timantin kaiken sen joukossa, mitä kutsutaan ikävästi "hevonpaskaksi".

Niin kuin tiedät, kirjoittaminen ei onnistu meiltä kaviojalkaisilta. Siksi turvaudun hevoskuiskaajaani.

En odota häneltä liikoja, sillä hän ohittaa usein maukkaimmat jutut. Usko pois, kertomukseni vetää vertoja koirien tai muiden kotieläinten tarinoille, olemmehan me hevoset niitä kaikkia korkeammalla!

Kuulut niihin ihmiseen jotka vaivautuvat käyttämään lukutaitoaan. Jos luet itse, tai kuuntelet toisen lukemista, ja olet jo näin pitkällä, niin jatka vain!

Minun tervetulotoivotukseni on reipas iha-haa!

Luku 2: Brownsville, Texas, 11. toukokuuta, 1865

Sisällissodan liekkien piti olla jo sammunut, sillä oli kulunut jo kuukausi Etelävaltioiden joukkojen antautumisesta. Mutta hiillos kyti yhä.

Syystä tai toisesta, unionistien jalkaväkijoukot johdatettiin turvalliselta saarelta Brazos Santiagon varuskunnasta Palmito Ranchille mantereelle Etelän ratsuväen rippeiden pitäessä siellä leiriä. Seurasi yhteenotto.

Tämä tarina alkaa siitä, mitä tapahtui ratsuväen luutnantti Lance Jacobsille sisällissodan kolmena viimeisenä päivänä.

* * *

Palmito Ranchin tasangolla oli jo toukokuun lämpöä ilmassa. Tuuli kantoi leiristä nousevan savun kohti Rio Grandea. Ehkä meksikolaiset haistoivat savun tuoksun joen toisella puolella. Täällä, kauempana rajajoelta, miehet huolsivat varusteitaan. Joku paikkasi vaatteitaan, jotka olivat kuluneet usean sotavuoden aikana ja paikattu moneen kertaan. Ne oli kyllästetty hiellä, verellä ja ruudin hajulla mausteena pinttyneen lian tuoksua. Haju olisi ollut oksettava, ellei siihen olisi jo tottunut.

Vieressä toinen kirjoitti kirjettä perheelleen, "siltä varalta, etten palaa..."

Kolmas puhdisti asettaan, muskettia, jonka paikka olisi ollut museossa. Kun vihollinen hyökkäsi, ehti aseensa ladata ja ampuu kerran tai kahdesti ennen kuin oli

turvauduttava piippuun kiinnitettyyn pistimeen. Etelässä oli opittu neljän vuoden aikana huomaamaan, että Unionilla oli paremmat kiväärit, sellaiset, joilla pystyi ampumaan laukauksia nopeammin kuin musketilla. Sinitakit, pohjoisen miehet, olivat sekalainen joukko kaivosmiehiä, mustia työmiehiä, meksikolaisia siirtolaisia, äkäisiä irlantilaisia maahanmuuttajia ja ties mitä. Mutta ne pirut osasivat kyllä taistella, se oli nähty. Lance silmäili omia aseveljiään, joiden kasvoilla näkyivät raskaiden sotavuosien uurteet. Jotkut miehistä vilkaisivat takaisin ja tunnistivat ratsain lähestyvän henkilön. He heiluttivat tervehdyksen nuorelle luutnantille, josta pidettiin yleisesti ratsumiesten keskuudessa. Hän ei ollut ylimielinen eikä korostanut itseään, kuten monet muut upseerit.

Ratsailta laskeuduttuaan Lance katsoi kaikkia samalta silmien tasolta. Ja jos tilanne salli, hän saattoi ryhtyä juttelemaan kenen tahansa kanssa, alimpaan tallipoikaan asti. Se ei ollut tavanomaista, etenkin kun tiedettiin että luutnantti oli Jacobsien mahtisuvun jälkeläinen Etelä-Carolinasta.

Epämääräinen odotus väreili ilmassa. Tulossa olevan taistelun odotus kuumotti ratsumiehiä, eikä puuskainen tuuli tuonut helpotusta. Jännitys kihelmöi jokaisen miehen iholla.

Huhu kertoi, että Unionin joukot olivat liikkeellä. Tänne Palmito Ranchille oli koottu konfederaation ratsuväen jäännökset. Ne tuskin riittäisivät vahvaa vihollisjoukkoa vastaan. Niinpä paikalle oli ruvettu tuomaan raskasta

kalustoa ratsumiesten tueksi. Leiripaikalle asti kuului, miten tykit kolisivat kuljetettaessa.

Miehillä kurnivat vatsat, niin kuin lähes aina. Päivän muona-annokset olivat jo mennyttä, mutta nälän tunne ei. Onnekkaimmat kaivoivat esiin eväitä, joita sattui vielä olemaan repuissa. Auttoi vähän, kun leuat jauhoivat muutakin kuin tyhjää. Kenttäpullot oli täytetty, vedestä ei tehnyt tiukkaa.

Lance taputti ratsunsa kaulaa. Light, täysiverinen, jonka hän tuonut kotoa mukanaan, oli ollut hänen hevosensa koko sodan ajan. Totuttuun tapaansa eläin työnsi turpansa isännän kainaloon arvaten saavansa ylimääräisen herkun. Eikä ratsu erehtynyt. Isännällä oli pussissa leivän kyrsä, jonka hevonen hamusi heti suuhunsa. Lightia oli syytä hyvittää, sillä Lance ounasteli joutuvansa ratsuineen taisteluun ehkä piankin. Sellaiset olivat enteet.

* * *

Lance oli saanut esikunnasta tiedon, että vihollisen jalkaväki oli lähtenyt liikkeelle Brazos Santiagosta yhdessä ratsuväen kanssa. Laskuveden aikaan saarivaruskunnasta kuljettiin mantereelle Boca Chican kapean solan kautta. Tietoon liittyi käsky ottaa selvää Unionin liikkeistä. Uhkana oli, että vihollisjoukot saartaisivat Etelän ratsuväen joka puolelta. Saarroksen täydentäisi etelässä leveä ja vuolas Rio Grande -virta, johon ei kannattanut joutua ratsun kanssa eikä ilman. Mukaan tiedusteluun luutnantti kaipasi kersanttiaan Troy Davisia. Koska vihollisuudet olivat olleet tauolla ja vallitsi lepotila, komppanian miehet olivat hajaantuneet,

kuka minnekin. Ensin luutnantti yritti etsiä itse, mutta kun se osoittautui hankalaksi miesryhmien keskellä, hän keksi paremman keinon. Troyn ratsu seiso i rauhallisena paikallaan puun alla, jonne isäntä oli jättänyt sen. Kun Lance irrotti ohjaket ja antoi hevosen liikkua vapaasti, ymmärtäväinen eläin johdatti hänet Troyn luo.

Kersantti oli mukana neljän miehen korttiringissä läiskimässä kortteja suurella hartaudella. Tulevat huolet eivät tuntuneet häiritsevän porukkaa, jossa keskityttiin parhaillaan veikkaamaan kenelle menisi tämänkertainen potti. Ainakin pari heistä siemaili miestä väkevämpää yhteisestä taskumatista.

Lance tuli hevosten kera Troyn selän takaa, niinpä kersantti huomasi heidät vasta viime hetkellä.

- No kappas vaan, hän tervehti tyylilleen uskollisena. - Itse herra luutnantti. Ja kyyti molemmille.

Tulija heilautti kättään tervehdykseksi. - Paljonko olet häviämässä? hän kysyi.

- Olin juuri aloittamassa voittamisen, Troy vastasi virnistäen. - Mutta nyt kun tulit, en taida saada siihen tilaisuutta.

Lance oli tottunut leukailuun kersantin kanssa. - Olet oikeassa, hän myönsi. - Pelastan sinut lisätappioilta.

Meillä on kiireellinen tehtävä.

* * *

Tiedustelijoiden oli määrä ratsastaa Palmito Ranchilta White Ranchille, jonka oma ratsuväki oli jättänyt tyhjilleen. Rio Grandeä myötäillen matkaa kertyisi parikymmentä mailia, mikä tiesi muutaman tunnin ratsastusta. Hevoset, niin Light kuin Troyn Ball

Lightning, olivat saaneet levätä jo useita päiviä.

Tarkastusmatka oli niille mieluisaa ulkoilua verrattuna kaikkeen siihen, mihin ne olivat sodassa tottuneet.

Ratsastajat varoivat menemästä liian lähelle virtaa, sillä rannassa kasvava miehen mittainen chaparral-pensaikko oli läpitunkematon sokkelo. Vain harvat osasivat kulkea tiheikön piiloon jäävillä poluilla. Sitä paitsi Meksikon puolella jokea ammuskeltiin satunnaisesti, ja luoteja sateli toisinaan Teksasin puolelle.

Meksikolaisten itsensä lisäksi luodit saattoivat lähteä myös Euroopasta tulleiden ranskalaisten aseista. Heidän uskottiin asettuneen Brownsvilleä vastapäätä olevaan Matamorosin kaupunkiin. Sekä Meksikon että Ranskan lipun alla liikkuvia joukkoja kannatti väistää, vaikka sotaa maiden välillä ei ollut, rajakauppa kukoisti ja keskinäisiä taistelutoimia vältettiin.

Lance oli kuullut puhuttavan suuresta puuvillasadosta, johon muuan Unionin sotaherra olisi halunnut iskeä kyntensä. Mutta ehkä huhu oli vain sodan sumuverhoa.

Neljäntenä sotavuonna monen usko suuriin ihanteisiin oli hiipunut. Minkä puolesta enää taisteltiin, kysyttiin.

Moraali oli höltynyt, niin myös armeijan kuri. Yksi tienasi puuvillan, toinen tequilan salakuljetuksella.

Uutisia konfедераation pääjoukkojen antautumisesta oli tihkunut tänne Teksasin perimmäiseen kolkkaan asti.

Troy Davis, joka oli varttunut lähiseuduilla, tunsipaikat ja johdatti heidät kukkulalle, josta White Ranchin saattoi nähdä. Kituliaiden pensaiden ja matalien kaktusten sijasta täällä kasvoi aava ruohikko. Laajalle aukealle avautui satulasta vehreä näkymä. Hevosen

polviin asti kasvavaa heinää riitti niin kauas kuin silmä kantoi. Puolen mailin päässä erottuivat karjatilan rakennukset.

Troy nosti kämmenen silmien suojaksi ja tähysti. - Ei siellä näytä olevan ketään.

Lance otti esiin kaukoputken varmistaakseen asian.

Ikiajoista lähtien ihmiset olivat tarkkaan tutkineet edessään olevia maisemia hyvässä ja pahassa nähdäkseen, oliko lähistöllä toinen ihminen, tai jotain merkkiä ihmisen läsnäolosta. Muinoin terävät silmät riittivät, nyt kaukoputki paljasti etäisetkin kohteet.

- Tyhjää on, Lance totesi.

- Käännyttään takaisin, Troy ehdotti.

Putkella näki pitemmälle kuin kersantti silmillään. Lance kivettyi satulassaan.

- Hetkinen, hän sanoi tiukasti. - Katsos tuonne!

Kauempana näkyy liikettä. Sinitakkisia miehiä oli marssimassa rannikolta Boca Chican suunnasta länteen.

- Lempo soikoon! Troy manasi. - Niinpä näkyy.

Tulevatko ne pirulaiset tänne?

Lance pudisti päätään. - Eivät ainakaan suoraan, hän vastasi. - Ne ovat menossa oikealta ohi. Kiertävät White Ranchin.

- Sehän on tyhjillään, kersantti ihmetteli.

- Eivät ehkä tiedä sitä.

Luutnantti käänsi Lightin takaisin tulosuuntaan. - Nyt on paha merrassa. Meidän on palattava pikapikaa leiriin viemään sanaa.

Hänen ei tarvinnut käyttää kannuksiaan. Ori luki käytännöllisesti katsoen isäntänsä ajatukset ja porhalsi matkaan.

Kersantti ei jäänyt empimään. Hänen allaan oli ratsu, jolle Troy oli antanut kuvaavan nimen Ball Lightning, Pallosalama. Hevonen osasi tehdä nopean käännöksen niiltä jalansijoiltaan. Kovalla maaperällä se onnistui mainiosti. Nimensä mukaisesti Pallosalama kiepsahti menosuuntaan ja oli saman tien täydessä vauhdissa kiitäen Lightin edellä kohti Palmito Ranchin leiriä.

Kersantin hevonen oli kuulua American Quarter Horse -rotua. Troy ei tiennyt rodun alkuperää, mutta yleisesti hevosta pidettiin ominaisuuksiltaan parhaana mahdollisena sotaratsuna. Voimakas ja ketterä, nopea käännöksissään mutta myös äärimmäisen kestävä.

Niin kuin aina Troy yritti haastaa luutnantin ratsun.

Vaikka olikin voimakas ja notkea, Pallosalamalla ei ollut mitään mahdollisuuksia luutnantin täysiverisen oriin rinnalla. Kookas Light oli ylivoimaisen nopea ja otti hetkessä kiinni kilpailijan. Haastajan oli katseltava parempansa hevosenenkiä koko matkan maaliin saakka.

- Jos matka olisi ollut pitempi, Troy yritti kehua, olisimme voittaneet.

- Light voittaisi sinut millä matkalla tahansa vaikka etukaviot sidottuina, Lance antoi takaisin.

Konfederaation eversti John Salmon "Rip" Ford sai saman tien tiedustelijoiden raportin. Vihollisen jalkaväki oli ylittänyt Boca Chican kapean solan ja sen joukot marssivat länteen. Mieslukua ei vielä tiedetty.

Tuntemattomasta syystä vihollinen oli kiertämässä White Ranchin oikealta puolelta.

Raportin toimitettuaan luutnantti vei hiestä märän ratsunsa leirialueen nopeasti pystytettyyn hevosaitaukseen. Pian olisi ilta aterian aika. Isäntä riisui Lightin satulan, harjasi ratsun ja kampasi sen komean harjan. Hoito rakentaa luottamusta, hän uskoi. Siksi hän halusi tehdä nämä tärkeät työt itse, sillä eläimen piti luottaa isäntäänsä täydellisesti.

Pienestä varsasta asti Light oli ollut Lancen oma. Niin hänen isänsä oli päättänyt aikoinaan. Ori oli ehtinyt juuri täysikasvuiseksi, kun se lähti hänen kanssaan sotapolulle. Neljä vuotta sitten hän oli ollut vasta sotakorkeakoulun ylimmän kurssin oppilas, viittä vaille upseeri. Sota oli jatkunut ja jatkunut; Lance oli taistellut ja saanut luutnantin arvon. Nyt oltiin täällä, Whiten ja Palmiton karjatilojen mailla, valmistautumassa jälleen uuteen koitokseen. Joukkueenjohtajana hän vastaisi paitsi omasta myös miestensä kohtalosta. Miten yksi ihminen voi kestää sellaista?

Lance risti kätensä, kuten äiti oli opettanut pojalleen lapsena. Hän rukoili yrittäen uskoa, että oli olemassa Jumala, joka kuulisi rukouksen. Vai oliko rukous vain ihmisen puhetta omalle sisimmälle? Lance Jacobsin usko Etelän asiaan oli mennyttä. Silti hän taistelisi sotilaskunniansa puolesta. Myös hänen kotoa perimänsä usko Jumalaan oli joutunut koetukselle. Suojelisiko häntä mikään tulevassa taistelussa?

Taas uusi päivä, taas uusi taistelukenttä. Sodan piti olla jo loppunut, mutta mitä vielä! Neljä vuotta on juostu ristiin ja rastiin kuin preeriakanit, ja tässä sitä taas ollaan. Voi ihmisiä ja heidän loputtomia riitojaan! Niin leppeä sää, ja vain leirinuotiolta nouseva savu ärsyttää sieraimiani. Jos tuulen suunta kääntyisi, niin Rio Grandelta puhaltelisi puhdasta ilmaa. No, nyt saavat meksikolaiset haistella savun hajua joen tuolla puolen. Isäntäni Lance tuijottaa Palmito Ranchin tasangolle, ilmeisesti nautiskellen kauniista maisemasta. Minä poika katselen ruohotupsuja, joista en nyt pääse nauttimaan. Kaksijalkaiset valmistautuvat taisteluun. Se on heille iso juttu. Jotkut paikkaavat reikiä univormuissaan. Ei sille mitään mahda, että vaatteet kuluvat ja repeytyvät, kun ammutaan pyssyillä, pistetään pistimillä ja isketään sapelilla. Pitäähän sitä olla tyylikäs, kun katsoo kuolemaa silmiin. Toiset raapustavat kirjeitä paperille. Niitä luetaan sitten kotona ja muistellaan rintamalla kuollutta poikaa.

Voi millä innolla he hinkkaavat noita paukkupuikkojaan, joita he kutsuvat musketeiksi. Ihmiset sanovat, että puhtaus on puoli ruokaa. Nälkä kai hellittää myös kivääriä puhdistamalla.

Lance nyökyttelee aseveljilleen. Alan torkahdella, alkaa ärsyttää moinen veljeily tavallisten rivimiesten kanssa. Olenhan minä puhdasrotuinen upseerihevonen, jonka säkäkorkeutta ei tavoita yksikään näistä veljeksistä. Sotilaat jauhavat kuivattua suolakalaa ja nakertelevat kovia korppuja. Ja meitä sanotaan eläimiksi, kun rouskutamme terveellistä kauraa tai maissia.

Kaukaista jylinää, eikä taivaalla ainuttakaan ukkospilveä. Tykinlaukauksia, hienoa! Juuri sitä minun herkät korvani kaipasivat.

Isäntä taputtaa kaulaani. No niin, tässähän minä olen. Minnekäs minä täältä Herran hylkäämästä paikasta lähtisin? Ei täällä ole hevosille salonkeja eikä tanssisaleja, ja jos olisikin, ne olisivat täynnä ihmisiä. Kuka nyt jaksaisi taistella ja tapattaa itsensä tahallaan täällä? En minä ainakaan.

No, edessä on taas mahdoton tehtävä. Lähdemme etsimään kersanttia, isäntäni kaveria. Selvä se, Lance kaipaa seuraa. Arvaan kyllä, missä Troy lymyilee. Alan tuuppia isäntää siihen suuntaan. Lance on niin maalaispoika, ettei ymmärrä huvituksien päälle.

Ball Lightningin, kersantin hevosen, löytää aina sellaisen paikan läheltä polkemasta maata tai harjoittamasta jotain muuta yhtä kehittävää. Tuossahan Ball Lightning nyt on.

Ahaa, kessu itse on syventynyt pyhään rituaaliin, jossa miehet vaihtavat keskenään pieniä pahvilappuja.

Kiehtova harrastus, johon kuuluu paitsi korttien läiskimistä, myös mällin pureskelua, kotipolttoisen viinan siemailua taskumatista ja kolikoiden kierrättämistä mieheltä miehelle. Upseereilla on sama harrastus, paitsi että sikarit korvaavat purutupakan, viski tai konjakki kotipolttoisen ja kolikoiden sijaan kiertävät setelit.

Kun isäntä saa kersanttinsa mukaan, seuraa miellyttävä ravi Rio Granden mutkia nuollen. Mikä voisi maustaa ratsastusta enemmän kuin olla meksikolaisten maalitauluna heidän ampumaharjoituksissaan!

Olisi mukavaa, jos jatkettaisiin Brownsvilleen, tai vielä parempaa, sillan yli Matamorosiin, Meksikon puolelle. Voi niitä ihania meksikolaistammoja, todellisia joka orin unelmia!

Anteeksi, taisin eksyä polulta! Todellisuudessa nousemme pienelle kukkulalle, jossa Lance voi leuhkia Troylle vetämällä rintapielestä oudolta näyttävän putken. Hän venyttää sitä, kunnes se kasvaa yhtä pitkäksi kuin orin - no, tiedätte kyllä mikä. Hän näkee sillä varmaan kotiin Etelä-Carolinaan asti.

Olisin voinut ilman sitä putkea kertoa, että tuolla edessä on tulijoita. Haju leviää tänne asti. Hevosena voin haistaa ihmiset jo kaukaa. Isäntäni tietää, että luimistan silloin korviani. Se on varma merkki.

Lance ja Troy ovat harmaatakkisia, ja nuo ovat sinitakkisia. Neljän vuoden ajan olen seurannut isäntääni eri tantereilla, kun vastapuolet ovat ottaneet yhteen. Taas on uusi koitos edessä. Meille tulee kiire palata leiriin viemään tietoa.

No, pojat ovat poikia. Kotimatalla Troyn on pakko haastaa Lance kilpaan. Ja taas hikoillaan isäntien huvittamiseksi. Ball Lightning ottaa tietysti varaslähdön, mutta kukapa sitä kutsuisi takaisin. Kisan tulos on joka tapauksessa selvä etukäteen. Poloinen Ball Lightning! Jotkut eivät opi koskaan.

Lance raportoi tiedustelurekkestämme Isolle Kiholle. Toivottavasti hän muistaa mainita raportissa uskollisen ratsunsa Lightin. Ball Lightningista viis.

HEVOS- KULKURI

SISÄLLISSOTA PÄÄTTYY. ELÄMÄ SÄRKYY, JA KOHTALON POLUT KIEOUTUVAT TOISIINSA. LANCE, RATSUVÄEN LUUTNANTTI, RAKASTUU INTOHIMOISESTI MUSTAAN NAISEEN. ROTUVIHA LASKEUTUU HEIDÄN YLLEEN. SUKUPOLVIEN KIROUS UHKAA HEIDÄN ONNEAAN. MATT, 17-VUOTIAS NUORUKAINEN, JOKA HAAVEILEE ”LÄNNEN NOPEIMMAN” TITTELISTÄ, HÖYNAYTETÄÄN VERIKOSTOON. HÄN RATSASTAA ETELÄ-CAROLINASTA TEKSASIN ETÄISIMPÄÄN KOLKKAAN KOHDATAKSEEN LANCEN KAKSINTAISTELUSSA.

LIGHT, RATSUVÄEN LUUTNANTIN HEVONEN, JOUTUU PAKOMATKALLE SISÄLLISSODAN VIIMEISEN TAISTELUN JÄLKEEN. SEURAA JÄNNITTÄVIÄ JA HUVITTAVIA SEIKKAILUJA. ERIKOISTA ON, ETTÄ LIGHT ITSE KERTOO ”HEVOSTELUNSA”. LANCEN RATSU ON KUIN ANTIIKIN SATYYRI, JOKA PITÄÄ SÄRKYNYYTTÄ PEILIÄ IHMISKASVOJEN EDESSÄ – NIIN ETTÄ IHMISET NÄKISIVÄT ITSENSÄ.

KEN LUULEE, ETTÄ LÄNNENROMAANIEN TEEMAT ON JO KALUTTU LOPPUUN, EREHTYY – JA EREHTYY PAHASTI. HORSE RANGER ON UUSI KOMEETTA VILLIN LÄNNEN TAIVAALLA. TELESKOOPPI KÄÄNTYY TOISEEN SUUNTAAN: KOHDE OLET SINÄ, LUKIJA.

HALOO! TULOSSA ON VIELÄ LISÄÄ - HEVOSKULKURI OSA 2 - ”YKSIJALKAINEN SHERIFFI”.

9 789528 011521